

Úvodní komentáře ke každé přednášce

Občanské právo – všeobecně

Látka tvoří tradiční základ obecné nauky právní. Obsahuje vystižení smyslu a účelu soukromého práva, jakož i popsání jeho pilířů na příkladu obecného soukromého práva (práva občanského). Východiskem soukromého práva jsou jeho přirozené základy. Pozornost je zaměřena též na dějiny, přítomnost a budoucnost soukromého práva, na jeho globalizaci a evropeizaci, jakož i jeho právní povahu. Další část je věnována mravním a ústavním základům soukromého práva, jeho pramenům a ochraně. Látka má též právně propedeutický význam. Bezprostředně navazuje další část, a to Právní principy a zásady soukromého práva.

Právní principy a zásady soukromého práva

Látka přímo navazuje na všeobecný úvod do obecného soukromého práva (práva občanského) a spoluvytváří právně propedeutický základ. Pozornost je soustředěna na účel a soustavu právních principů v nejobecnějším smyslu. Východiskem je přirozený postoj ke spravedlnosti. Podrobnější pohled je zaměřen na obecné právní principy, zejména v poměru k právním normám. Zvláště jsou pak zachyceny zásady soukromého práva a vedle nich je poukázáno též na některé soukromoprávní zásady zvláštní a na zásady některých soukromoprávních institucí. Látka má též právně propedeutický význam.

Skutečnost v právním smyslu

Téma patří mezi základ obecné části občanského práva neboli obecného práva soukromého. Východiskem je dvojčlenná struktura právní normy. Následuje podrobnější třídění skutečností v právním smyslu, a to podle jejich právních následků, resp. dle povahy a významu. Mezi nimi je zvláštní pozornost věnována soukromoprávním úkonům, jejich obsahu a formě. Podstatnou část pak tvoří následky vadných právních úkonů. Relativně samostatnou částí je popsání času v právním smyslu, zvláště pak promlčení práva nebo jeho propadnutí.

Výklad soukromého práva

Náhled na soukromé právo je pojat právně hermeneuticky. Jeho jádrem je proto výklad práva, resp. též právní argumentace s tím spojená. Úvodní část je věnována účelu výkladu práva, právní hermeneutice a právně hermeneutickému myšlení. Pozornost je pak soustředěna na platné české interpretační právo. Vlastní výklad soukromého práva je pojat ze tří úhlů: výklad soukromoprávních úkonů a jeho pravidla, jenž tvoří hlavní část, a dále výklad soukromoprávního řádu a jeho pravidla a výklad právních rozhodnutí v civilních věcech. Základem je devíza „právo není text!“. Látka má též právně propedeutický význam.

Přirozené právo osobnostní a jeho státní ochrana

Téma souvisí s pojmem osoby v právním smyslu. Věnováno je přirozenému právu osobnostnímu a jeho státní ochraně podle českého právního řádu v rovině mezinárodněprávní i vnitrostátní. V absolutním subjektivním právu osobnostním je spatřováno těžiště práva občanského, vedle úpravy osobního stavu. Látka pojednává o státoprávním stanovení způsobu výkonu a ochrany přirozeného subjektivního osobnostního práva. Roztrženy jsou druhy osobnostní práv. Zvláště je pojednáno o osobním právu právnických osob. Pozornost je soustředěna na jednotlivé chráněné statky osobnostní, jakož i na právní instituce souhlasu nebo zákonných licencí. Probrány jsou též nároky z práva osobnostního. Doplněny jsou záležitosti ochrany osobních údajů a soukromého práva mediálního.

Právo dědické

Dědické právo tvoří relativně samostatnou část práva občanského. Uvozeno je druhy právního nástupnictví, mezi něž patří. Výklad je soustředěn na zásady, účel a právní povahu dědického práva, jakož i na dějinné ohlédnutí a na prameny této části českého právního řádu. Těžiště je spatřováno v autonomii vůle zůstavitele. Další část je věnována dědickému nástupnictví, a to dědění ze závěti nebo ze zákona. Zvláštní pozornost si zasluhuje právní instituce závěti, závětní nadace, jakož i postavení notáře, správce dědictví aj. Veřejnoprávním exkursem je pohled na civilní řízení dědické a na daň dědickou.

Závazky z kvazideliktů

Téma je rozvedením soukromého práva deliktního. Uvozeno je soustavu práva deliktního, resp. též kvazideliktního. Zvláštní pozornost je věnována soukromoprávnímu kvazideliktu bezdůvodného obohacení, jeho přirozenému smyslu, významu, účelu a zdrojům úpravy v českém právním řádu. Obsahem jsou též otázky povahy kondičního práva, jeho obsahu a promlčení. Podrobně jsou rozebrány jednotlivé skutkové podstaty kvazideliktu bezdůvodného obohacení. Druhým zvláštním tématem je soukromoprávní kvazidelikt jednatelství bez příkazu, jemuž je věnována samostatná pozornost včetně vystižení jeho jednotlivých skutkových podstat.

Přílohy: Test poměrnosti cíle a prostředku

Test poměrnosti cíle a prostředku patří mezi základní právní instrumentarium každého právníka. Jeho podoba je výsledkem ústavní judikatury a právní vědy. Používá se nejen při kontrole ústavnosti budoucích anebo již přijatých právních předpisů, ale i k řešení střetů mezi jednotlivými subjektivními právy navzájem anebo mezi subjektivním právem a veřejným blahem, které není jednotlivě rozděleno a slouží všem. Test poměrnosti cíle a prostředku doplňuje obecný výklad o soukromém právu, jehož těžištěm je pojem subjektivního práva. Vedle toho test doplňuje zvláštní výklad o přirozeném právu osobnostním. V tomto smyslu jej lze použít například na řešení střetu mezi právem na ochranu osobnosti a výkonem svobody projevu apod. Určen je k názornosti výkladu, jakož i k praktickému použití.

Právo duševního vlastnictví – obecná část

Látka obsahuje úvodní, obecnou, část práva duševního vlastnictví, která zároveň slouží jako uvedení do dané oblasti, jež hraje významnou roli nejen v umění a technice, ale v celé informační a znalostní společnosti. Prvotní části jsou věnovány smyslu a účelu práva duševního vlastnictví, jeho právní povaze a zásadám, jakož i dějinnému ohlédnutí. Vzhledem ke globalizaci práva duševního vlastnictví je pozornost věnována mezinárodním organizacím

na tomto poli. Dále je pozornost soustředěna na mravní, ústavní a mezinárodní základy, jež jsou doplněny exkursem o přirozených právech autora. Výklad o souběhu ideálních statků je předznamenán pojetím věci v právním smyslu. Látka obsahuje též otázky licenčních a převodních smluv a přehled veřejné správy průmyslového vlastnictví. Nedílnou součástí jsou též souvislosti, které spočívají v právu soutěžním a právu spotřebitelském. Devízou je „vše, co někomu patří, je jeho vlastnictvím!“. Téma má právně propedeutický význam pro další studium práva duševního vlastnictví.

Vymahatelnost práv

Prosaditelnost či vymahatelnost práv duševního vlastnictví navazuje na obecnou část tohoto tematického celku. Téma je uvozeno účelem, zásadami, zdroji a způsoby vymahatelnosti práv duševního vlastnictví. Děje se tak na pozadí deliktního práva. Těžiště spočívá v druzích, výších a souběžích nároků, v aktivní věcné legitimaci, jakož i v procesních věcech předběžných otázek, předběžných opatření a zajištění důkazů. Pozornost je věnována též veřejnoprávním věcem celním a obchodním. Další část se zabývá otázkami kolektivního vyjednávání, mediace, narovnání, smírů a arbitráží majetkových sporů ve věcech duševního vlastnictví. Z procesních záležitostí je pozornost věnována též soudní příslušnosti, procesnímu zastoupení, otázce exekuční či náhradám nákladů vymáhání práva. Zvláštním tématem je právní postavení patentových zástupců.

Právo užitných vzorů

Na příkladu práva užitně vzorového neboli tzv. malých patentů je podán výklad právní ochrany technických řešení. Látka je uvozena přehledem vzorových práv, zásad ochrany, mezinárodních organizací, jakož i zdrojů práva. Další výklad je soustředěn na pojem technického řešení včetně podnikového užitného vzoru a na postavení jeho původce. Zvláštní část je věnována přihlašovacímu správnímu procesu, jakož i dalším správním řízením v těchto věcech.

Právo zlepšovatecké

K vystižení podnikových inovací slouží přehled českého práva zlepšovateľského. Úvodní části jsou věnovány jeho účelu, pojmu a předmětu, jakož i dějinnému ohlédnutí. Další otázky jsou soustředěny na vznik práva a zejména pak na nabídkovou povinnost zlepšovatele vůči zaměstnavateli, jakož i na využívací právo zaměstnavatele. Látka slouží i k vystižení práv duševního vlastnictví ve vztahu k právu pracovnímu.

Databázové právo

Databázové právo je příznačné pro informační a znalostní společnost. Látka je uvozena účelem tohoto práva, jeho povahou, zásadami a prameny. Vystiženy jsou pojmové znaky databáze, a to zejména s ohledem na její komunitární pojetí. Středem pozornosti je pořizovatel databáze, jakož i jeho investice, dále pak vznik a trvání práva, jeho obsah, zákonné licence, databázové obchody a v neposledku též záležitosti, které se týkají možných souběhů právních ochran.

Právo obchodního tajemství, důvěrných informací a know-how

Tematika obchodního tajemství je spojena s otázkami ochrany důvěrných informací a také ochrany know-how. Všechny dotčené ideální statky jsou nazírány soukromoprávně. Pozornost je soustředěna zejména na pojmové znaky všech tří ideálních statků, na pojetí podniku, jakož i například na způsoby utajování obchodního tajemství a na druhy zajištění takového utajování. Uváděny jsou aplikační případy, jež se týkají některých dalších práv duševního vlastnictví. Podobně tomu je i u důvěrných informací a u know-how. Poslední část je věnována souvisící otázce konkurenčních (soutěžních) doložek.

Právo známkové

Z rozsáhlé látky známkového práva a z jeho souvislostí v rámci práv na označení, jakož i dalších práv duševního vlastnictví, je zde uveden pouze výběr. Látka je soustředěna na základní otázky, jako je účel ochranné známky, její funkce a druhy a na zdroje známkového práva. Zvláštní pozornost je pak věnována známkovému údaji, motivu a prvku, jakož i

rozlišovací způsobilosti, jednotlivým legálním odmítacím důvodům, pojmu průměrného spotřebitele, shodnosti či podobnosti a patřičným hlediskům. K tomu se druží takové otázky jako je pojem pravděpodobnosti záměny či pojem známky s dobrým jménem a všeobecně známé známky a jejich hlediska. Látka může posloužit též jako dílčí příručka pro praktická řešení záležitostí známkového práva, a to i v rámci globalizovaného obchodu.

Přílohy:

Doložka o ochraně know-how

Vzor smluvní doložky o ochraně know-how, určený k praktickému použití a k názornosti výkladu.

Konkurenční doložka - v návrhu chybí, zasílal jsem Vám ji samostatným e-mailem, prosím o doplnění !!!!!!!!!!!!!!!.

Vzor konkurenční (soutěžní) doložky, určený k praktickému použití a k názornosti výkladu.

Nabídka zlepšovateľského návrhu

Vzor právního úklonu podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích. Týká se kupříkladu podnikových inovací. Vzor je určen k praktickému použití a k názornosti výkladu.

Osvědčení licence

Vzor osvědčení smluvního nabytí licence, určený k praktickému použití a k názornosti výkladu.

Prohlášení autorství díla

Vzor prohlášení autorství díla, určený k praktickému použití, např. i pro civilní nebo správní řízení, jakož i k názornosti výkladu.

Test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého a vědeckého díla

Mezi globalizované výsledky právní vědy patří, krom jiného, vědecký test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého a vědeckého díla. Pojat je s ohledem na mezinárodněprávní a komunitární konformitu, přičemž si hledí i českého autorského zákona. Test obsahuje část popisnou, která se zabývá i právními aspekty popisovaného ideálního statku, a dále část znakovou. Výsledkem metodického testování je přezkoumatelný závěr, jímž je zodpovězena právní otázka, zda je určitý ideální statek autorským dílem, anebo nikoli. Test se používá nejen k zodpovězení předběžných otázek v civilním, správním nebo trestním procesu, ale i k běžnému právnímu posouzení věci. Určen je též k názornosti výkladu, jakož i k praktickému použití.

Test poměrnosti cíle a prostředku

Test poměrnosti cíle a prostředku patří mezi základní právní instrumentarium každého právníka. Jeho podoba je výsledkem ústavní judikatury a právní vědy. Používá se nejen při kontrole ústavnosti budoucích anebo již přijatých právních předpisů, ale i k řešení střetů mezi jednotlivými subjektivními právy navzájem anebo mezi subjektivním právem a veřejným blahem, které není jednotlivě rozděleno a slouží všem. Test poměrnosti cíle a prostředku doplňuje obecný výklad o soukromém právu, jehož těžištěm je pojem subjektivního práva. Vedle toho test doplňuje zvláštní výklad o přirozeném právu osobnostním. V tomto smyslu jej lze použít například na řešení střetu mezi subjektivním osobnostním právem autorským a subjektivním právem podnikat. V úvahu přichází též použití daného vědeckého testu k vyřešení potenciálního střetu mezi subjektivním právem patentovým a nucenou patentovou licencí. Určen je k názornosti výkladu, jakož i k praktickému použití.

Přílohy: Test pojmových znaků know-how

Test pojmových znaků know-how patří mezi vědecké testy práva duševního vlastnictví. Test obsahuje část popisnou a část znakovou, která je věnována vlastnostem zkoumaného ideálního statku z hlediska jeho právního a hospodářského významu coby know-how. Výsledkem metodického testování je přezkoumatelný právní závěr, jímž je zodpovězena

předběžní právní otázka o právní povaze zkoumaného předmětu. Test je určen nejen k názornosti výkladu, ale je též bezprostředně použitelný pro praxi, například ke zjišťování know-how při vkladech do základních kapitálů právnických osob anebo ve věcech daňových a účetních.

Přílohy: Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázi

Tzv. Třístupňový test (The Three-step test) slouží ke zjištění, zda skutek (např. citování cizího vědeckého díla ve vlastním díle), jímž bylo, nebo má být zasaženo do cizího práva autorského, do některého cizího práva souvisejícího s právem autorským anebo do cizího práva databázového, je dovoleným chováním, anebo nikoli. V zásadě se jedná o aplikované vědecké testování poměrnosti cíle a prostředku (viz Test poměrnosti cíle a prostředku) v prostředí ochrany práva autorského a některých dalších soukromých subjektivních práv. Výsledkem je posouzení poměrnosti zásahu do cizího práva z hlediska obecného dobra, a to zejména obecného dobra kulturního. Test slouží nejen k procvičení látky, nýbrž je přímo použitelný i forenzně, tj. v soudní praxi.

Vědecká propedeutika – viz internet

Principy právního myšlení

Autor: prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

- vložit za Vědeckou propedeutiku jako nový soubor na stejné úrovni s podčástmi, viz níže

Snímky vybrané mezi Principy právního myšlení mají osvětlit základy právního uvažování a rozhodování o právních věcech. Texty jsou laděny právně filozoficky s tím, že na základní otázky přirozené spravedlnosti, jakož i na otázky právního vzdělávání, navazují dílčí projevy vědecké. Pomocná vědecká stránka je zohledněna zejména v testování právních jevů metodami právní vědy, jakož i ve výkladu práva, resp. v právní argumentaci. Zejména pak v argumentaci osvědčenými právními principy, které jsou souladné s přirozeným řádem světa.

Pozornost je obzvláště věnována právnímu řešení střetů mezi jednotlivými subjektivními právy či svobodami navzájem a jejich střetů s obecnými dobry. Texty navazují na Vědeckou propedeutiku, na Občanské právo – všeobecně, na Právní principy a zásady soukromého práva, jakož i na Výklad soukromého práva. Využitelné jsou však i samostatně. Snímky jsou zamýšleny jako všeobecný a základní zdroj informací o právním myšlení. Pojaty jsou tak, aby jednotlivé poznatky byly bezprostředně prakticky použitelné; například i při soudcovském rozhodování a při jeho předvídání. Texty slouží za širší základ předmětů Občanské právo I (.....) a Práva duševního vlastnictví (MP505Zk).

1. podčást Principů právního myšlení:

Váhy a meč. Právovědné testy

Autor: prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

Snímky rozvádějí základy právního myšlení pomocí vědeckého testování právních jevů. Vybrány jsou jednak jevy všeobecného rázu, jednak ty, které spadají do oblasti práva duševního vlastnictví. Texty obsahují jednoduché vědecké poznatky, které jsou vhodné pro bezprostřední použití. Důraz je kladen na metodické dosahování přezkoumatelných právních názorů na to, co je, či není právem anebo je po právu. Jádrem vědeckého testování práva je Test poměrnosti cíle a prostředku, jenž je na snímcích názorně rozveden. Za další příklady slouží vědecké testy práva duševního vlastnictví. Všechny testy lze prakticky použít.

Přílohy k Váhám a meči:

**všechny jako u Práva duševního vlastnictví, které tam jsou označeny jako TEST (...)
včetně dvou nových testů, viz výše!!!**